

VI.

DIALEKTOLÓGIAI

SZIMPOZION

Szombathely, 2015. szeptember 2–4.

SZOMBATHELY – NYITRA

2016

A 2015. szeptember 2–4-én Szombathelyen megrendezett
VI. Dialektológiai Szimpozion előadásai

Készült
a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ
Magyar Nyelvtudományi Intézeti Tanszékén

Kiadja
a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem
Közép-európai Tanulmányok Kara
és
a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács

Szerkesztette:
CZETTER IBOLYA, HAJBA RENÁTA ÉS TÓTH PÉTER

Lektorok:
BODÓ CSANÁD, DUDICS LAKATOS KATALIN, FODOR KATALIN,
GADÁNYI KÁROLY, GYÖRKE MAGDOLNA, HORVÁTH KATALIN,
JUHÁSZ DEZSŐ, KISS JENŐ, T. KÁROLYI MARGIT, P. LAKATOS ILONA,
MOLNÁR ZOLTÁN, Cs. NAGY LAJOS, PÉNTEK JÁNOS, PUSZTAY JÁNOS,
SÁNDOR ANNA, SEBESTYÉN ZSOLT, SILLING ISTVÁN, SIMON SZABOLCS,
SZENTGYÖRGYI RUDOLF, H. TÓTH TIBOR, VÖRÖS OTTÓ,
ZELLIGER ERZSÉBET, ZOLTÁN ANDRÁS

© szerkesztők

© szerzők

HU ISSN 1588–4759
ISBN 978-80-558-1186-4

TARTALOM

ELŐSZÓ.....	9
PLENÁRIS ELŐADÁSOK	11
Kiss Jenő: A magyar dialektológiáról tudományszociológiai megközelítésben	13
Juhász Dezső: A magyar történeti dialektológia korszakai	25
Molnár Zoltán Miklós: Az I–V. dialektológiai szimpozionról.....	43
Sándor Anna: A nyelvjáráskutatás az anyanyelvoktatás szolgálatában	63
Žigo, Pavol: Lexikai hungarizmusok a Szláv nyelv atlaszban. Mutatvány a mezőgazdaság témaköréből	79
Lizanec Péter: A kárpátaljai magyar nyelvjárások szótára.....	97
Guttmann Miklós – Hajba Renáta: A szombathelyi dialektológiai műhely története és a gyűjtött korpusz	105
MŰHELY	121
Szögedi Szociolingvisztikai Interjú	
Kontra Miklós – Németh Miklós: Két szegedi középiskola tanulójának ö-zése.....	123
Berente Anikó – Molnár Mária – Sinkovics Balázs: Attitűd és nyelvi identitás két szegedi középiskola diákjainál	135
Molnár Mária – Sinkovics Balázs: Módszertani problémák és adat- feldolgozás a SZÖSZI-ben	145
Wirt Patrícia: <i>E ~ ö</i> váltakozás a dél-alföldi nyelvjárási régióban	155
MŰHELY	165
Informatizált nyelvjárási és névtani adatbázisok elemzése	
Bodó Csanád – Vargha Fruzsina Sára: Román kölcsönszói hatások A moldvai csángó nyelvjárás atlasza nyelvi hasonlósági viszonyaiban ...	167
Both Csaba Attila: A magánhangzók ejtésváltozatai két háromszéki településen, Bölönben és Dálnokon.....	179
Kocsis Zsuzsanna – Vargha Fruzsina Sára: A magyar nyelvjárások atlasza és A romániai magyar nyelvjárások atlasza integrált dialektometriai elemzése ...	193
Presinszky Károly: A csallóközi határ színei. Az <i>á</i> előtti asszociatív illabiális <i>á</i> hang akusztikai elemzése a Csallóközben.	209
MŰHELY	221
A történeti dialektológia és szociolingvisztika kérdései	
Kocsis Zsuzsanna: Tájnyelvi elemek szerepe 16. századi misszilisek ismeretlen írnokainak megkülönböztetésében és azonosításában.....	223
N. Fodor János: Nyelvészeti módszerek a magyar népiségtörténeti kutatásokban...	231
Zelliger Erzsébet: A Konstantinápolyi rovásírásos felirat (1515) nyelvjárási vonatkozásai	245
Vörös Ottó: Nyelvjárási jelenségek a késő középkori őrségi írásbeliségben ...	255

SZEKCIÓ-ELŐADÁSOK	261
Bánfai Adrienn: A borsfai nyelvjárásról	263
Bárány Erzsébet: Dezső László, a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok kutatója	267
B. Fodor Katalin: A nyelvjárás és a nyelvjáráshoz fűződő viszony változásai	279
Czetter Ibolya: A nyelvváltozatok stilisztikai szerepe Székely Csaba Vitéz Mihály című komikus történelmi tragédiájában	287
Csomortáni Magdolna: A csíki kiemelkedésnév névföldrajzi sajátosságai.....	305
Dudics Lakatos Katalin: A nyelvjárások megítélése a kárpátaljai magyar oktatásban	317
Gaál Péter: E-lexikográfia és dialektológia.....	327
Gazdag Vilmos: Keleti szláv hatás a kárpátaljai magyar nyelvjárásokban. Kutatástörténeti áttekintés	339
Gréczi-Zsoldos Enikő: Nyelvjárás és attitűd egy palóc faluban a XXI. század elején.....	349
Gy. Bazsika Enikő: Tájszókészletbeli változások vizsgálata egy nyelvjárásdomináns beszélőközösségben	355
Györke Magdolna: Újabb szláv átvételek a kárpátaljai magyar nyelvjárásokban	365
Horváth Katalin: Toponimák a kárpátaljai népi frazémákban.....	375
H. Tóth Tibor: Kiskunhalas nyelvjárásának rétegei a hangjelenségek tükrében	385
Jaczkovics Marianna: Frazeológiai egységek a kárpátaljai diáknyelvben	393
Koletnik, Mihaela: Narečje kot identiteni dejavnik pri Slovencih v Porabju...401	
Kolláth Anna: Nyelvek, nyelvváltozatok és a modern média a kisebbségi kétnyelvűségben	417
Kolmanová, Simona: A kortárs magyar irodalom cseh nyelvű fordításai. Dialektológiai kérdések magyar–cseh nyelvi viszonylatban	427
Kornyáné Szoboszlay Ágnes: Nyelvjárásgyűjtés(ek) Felsőnyáradon	439
Krizsai Fruzsina: Dél-gömöri és felsőnyéki halottbúcsúztató versek területi sajátosságai	447
Lehocki-Samardžić Anna: A „baranyai beszéd” nyelvjárásai sajátosságai	455
Lőrincz Julianna: Dialektus és fordítás. Arany Toldijának tájnyelvi elemei orosz fordításban.....	465
Misad Katalin: A nyelvi változatosság szemléltetése szlovákiai magyar anyanyelvtankönyvekben	473
N. Császi Ildikó: Nyelvjárásai sajátosságok a muravidéki hallgatók digitális kapcsolattartásának nyelvhasználatában.....	481
Nagy Natália: Ragadványnév-vizsgálatok kétnyelvű környezetben (öt ukrán magyar település ragadványnévrendszere).....	489
Oszkó Beatrix: Nyelvjárás a Drávaszögben	501
Parapatics Andrea: Tények és tapasztalatok a dialektológiai ismeretek tanításáról..	509
P. Lakatos Ilona – T. Károlyi Margit: A dimenzionális nyelvföldrajzi térképlapok tanulságaiból. A morfológiai és lexikai változók eltérő variabilitásának különbségei.....	519

Sajtos József: Egy valamikori összefüggő ö-ző nyelvjárási terület Kelet-Közép- és Dél-Dunántúlon	533
Simon Szabolcs: Nyelvi változók a szlovákiai magyar írott nyelvváltozatokban és azok oktatása	549
Sólyom Réka: Kontaktusnyelvi hatások a mai vajdasági magyarnyelv-használatban: egy online napilap cikkeinek és kommentjeinek jellemzői	563
Szabó József: Öregkoromra nyelvjárási adatközlő lettem.....	573
Szilvási Zsuzsanna: A norvégiai számi nyelvekre vonatkozó revitalizációs törekvések.....	581
Teperics József: Az őrségi és hetési nyelvjárás újragyűjtése felé. Módszertani kérdések és előzetes adatok	591
Tóth Katalin: Az <i>elvan</i> igekötős ige két jelentésének szemantikai leírása.....	601
Tóth Péter: A beregrákosi, nagydobronyi és kajdanói nyelvjárás gyökereiről.....	615
Vígh-Szabó Melinda: Az online kommunikáció lehetőségei a finnugor nyelvek és nyelvjárásaik revitalizációs folyamataiban.....	629
Zékány Krisztina: Patak és potok mind az Ungba ömlik. Egy soknemzetiségű város vízzel kapcsolatos helyneveiről.....	637
Zilahy Lajos: A hajdani Sárrét mai világa. Jegyzetek a Sárréti tájszótár nyelvi anyagából.....	649
ZÁRSZÓ: P. Lakatos Ilona	653
FÉNYKÉPEK A VI. DIALEKTOLÓGIAI SZIMPOZIONRÓL.....	659

Dezső László, a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok kutatója

Bárány Erzsébet

A magyar–ruszin, magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok kutatása Magyarországon két évszázados múltra tekint vissza. CSOPEY LÁSZLÓ, BONKÁLÓ SÁNDOR, STRIPSZKY HIADOR, HODINKA ANTAL, BALECZKY EMIL, MOKÁNY SÁNDOR és UDVARI ISTVÁN mély, alapos kutatásokat végzett e témakörben. E szerzők munkái nem csak a magyarországi, de az ukrainai és más szláv országok tudományos köreiben is a mai napig ismertek és elismertek. A neves elődök hagyományait WERNKE GÉZA, ZOLTÁN ANDRÁS, KOCSIS MIHÁLY, valamint a fiatal ukrainisták egész sora folytatja.

Tanulmányom célja a jeles magyarországi szlavista, DEZSŐ LÁSZLÓ ukrán történeti dialektológiai tevékenységének a bemutatása, a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok kutatása terén elért eredményeinek az elemzése. DEZSŐ LÁSZLÓ munkásságát a szlavisták jelentős része jól ismeri, s közülük a múlt század 50–70-es éveiben többen személyes kapcsolatot is ápoltak vele (az ukrán dialektológia témakörében született tudományos munkáinak jelentős részét a magyar nyelvű szláv nyelvtudomány bibliográfiája,¹ valamint a Kárpátaljai nyelvjárás² 27–28. oldalán található bibliográfiai mutatója listázza). DEZSŐ LÁSZLÓ kollégáinak ajándékozott cikkeit és monográfiáit magánkönyvtárak őrzik. Az ukrainai könyvtárak többségéből DEZSŐ LÁSZLÓ munkái azonban vagy teljesen hiányoznak, vagy azok közül jobb esetben is csak némely található meg. Ezzel összefüggésben fontosnak tartjuk, hogy közöljük DEZSŐ LÁSZLÓ ukrán történeti dialektológia és az ukrán–magyar nyelvi kapcsolatok tárgykörébe tartozó munkáinak bibliográfiáját.

DEZSŐ LÁSZLÓ 1927. október 26-án született a Pest megyei Bugyi községben. Gyermekéveit a dél-magyarországi Hódmezővásárhelyen töltötte. Itt végezte el a középiskolai tanulmányait is. 1952-ben szerzett orosz, magyar és angol szakos tanári diplomát a budapesti egyetemen, s még ugyanebben az évben főiskolai idegennyelv-tanárként kezdett el dolgozni. A főiskolán töltött öt év után a budapesti egyetem könyvtárában kapott munkát, ahol elsősorban a magyar és az ukrán nyelvtudomány kérdéseivel kezdett foglalkozni. 1964-ben a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetén belül működő általános nyelvészeti osztály munkatársa lett. Az ukrán történeti dialektológia és a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok mellett tudományos érdeklődése kiterjedt az általános és a magyar nyelvtudomány problematikájára, az összehasonlító nyelvészetre, az orosz–magyar fordítástudomány gyakorlati kérdéseire és az idegen nyelvek oktatásmódszertanára is. Az egyetemi doktori cím megszerzéséhez írt értekezésé-

¹ Библиография венгерской языковедческой славистики до 1985 г. Szerk. NYOMÁRKAY ISTVÁN [...]. Будапешт, 1990. – 170 с.

² Закарпатський діалект. Бібліографічний покажчик. Упор. І. В. САБАДОШ, О. М. МИГОЛИНЕЦЬ, О. Д. ПИСКАЧ. Ужгород: Говерла. 2009. – 135 с.

ben az ószerb-horvát mondattant dolgozta fel, s egészítette ki magyar–szerb–horvát anyagokkal, mely később a több nyelven megjelent szerbhorvát–magyar kontrasztív nyelvészeti kiadvány alapjaként is szolgált. Kandidátusi értekezését 1956-ban A XVI–XVII. századi máramarosi ukrán nyelvjárások története címmel védte meg. Ez volt DEZSŐ LÁSZLÓ tudományos munkásságának első szakasza.

Termékenynek bizonyult az 1975 és 1985 közötti időszak is, amikor DEZSŐ LÁSZLÓ a debreceni Kossuth Lajos Egyetem általános nyelvészeti tanszékének a vezetőjeként túlnyomórészt a kontrasztív nyelvészettel, illetve az idegen nyelvek oktatás-módszertani problematikájával foglalkozott.

1988-ban DEZSŐ LÁSZLÓt a Padovai Egyetemre hívták. A neves tudós nyelvész napjainkban is Padovában él, ahonnan időről időre hazalátogat Magyarországra. A hetvenedik születésnapja alkalmából kollégái és tanítványai egy tanulmánykötettel köszöntötték a professzor urat, mely a Könyv DEZSŐ LÁSZLÓnak³ címet viselte.

Az Ukrán nyelv enciklopédiájában⁴ a következőket olvassuk: „DEZSŐ LÁSZLÓ – általános nyelvészettel, szlavisztikával és ukrainisztikával foglalkozó nyelvész szakember”. Több mint kétszáz tudományos munka szerzője, közöttük 17 monográfiáé (ebből három társszerzős munka). Hat monográfia az ukrán dialektológia kérdéskörével foglalkozik: rávilágít a kárpátaljai ukrán nyelvjárások történetére⁵, megvizsgálja a XVI. századból származó nyelvemlék szókincsét, mely A Nyagovai Posztilla néven vált ismertté⁶, tanulmányozza a XVIII. századi hivatalos írásbeliség emlékeit⁷, anyagokat biztosít a XVI–XVII. századi kárpátaljai ukrán irodalmi nyelv szótárához⁸, illetve bemutatja a XVI–XVIII. századi nyelvemlékekben előforduló hungarizmusok sajátosságait is⁹. Amint látjuk, nem véletlen az, hogy UDVARI ISTVÁN, DEZSŐ LÁSZLÓ tanítványa a magyarországi ukrainisztika teljes értékű képviselőjeként aposztrofálta egykori tanárát¹⁰. Az 1950-es években KNIEZSA ISTVÁN javaslatára kezdte tanulmányozni a kárpátaljai írásbeliség emlékeit. Később DEZSŐ LÁSZLÓ maga is hangsú-

---

³ MIHALOVICS ÁRPÁD, MÁTÉ ÉVA (szerk.) Könyv DEZSŐ LÁSZLÓnak. Nyíregyháza, 1997. – 293 p.

⁴ ЧУЧКА П. П. ДЕЖЕ ЛАСЛО. // Українська мова. Енциклопедія. Київ, вид-во «Українська енциклопедія». – 2004. – С. 137.

⁵ ДЭЖЕ ЛАСЛО Очерки по истории закарпатских говоров. Будапешт, 1967. – 306 с.

⁶ ДЭЖЕ ЛАСЛО Украинская лексика сер. XVI века: Няговские поучения (Словарь и анализ). Debrecen, 1985. – 525 с.

⁷ ДЭЖЕ ЛАСЛО Памятники украинский деловой письменности XVIII вв. Будапешт, 1965. – 110 с.

⁸ ДЭЖЕ ЛАСЛО Материалы к словарю закарпатской украинской литературы XVI–XVII вв. Будапешт, 1965. – 470 с.

⁹ ДЭЖЕ ЛАСЛО К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 4 (1958), 71–96; уő. К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 7 (1961), 139–176; уő. A XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar jövevényszavai. Nyelvtudományi Értekezések 128 sz. Budapest, 1989. – 99 p.

¹⁰ ИШТВАН УДВАРИ Передмова до видання Деловая письменность русинов в XVII–XVIII веках. Под общей редакцией ИШТВАНА УДВАРИ. Ниредьгаза, 1996. – 336 с.

lyozta a szláv, köztük az ukrán nyelvemlékek vizsgálatának a fontosságát. A Tanulmányok a kárpátaljai nyelvjárások történetéhez¹¹ című monográfiájának előszavában felhívja a figyelmet arra is, hogy: „A magyarországi szlavisták egyik feladata a szláv nyelvemlékek összegyűjtése, feldolgozása és publikálása. Hazánkban a szlovák, szerbhorvát és szlovén nyelvemlékek mellett ukrán emlékek is találhatóak, elsősorban a hűbéri reformok dokumentumai, de az Állami Levéltárban és számos ukrán család birtokában is található olyan okleveleket, egyházi könyvekben szereplő beírásokat és más okiratokat, urbáriumokat, melyek nem csak a történelmi kutatások, de a kárpátaljai történelmi dialektológia szempontjából is igen értékes anyagokkal szolgálhatnak”. A kiadványban részletesen bemutatja a mai Kárpátalja területének történetét, a keleti szláv nyelvjárások kialakulását és fejlődését, elvégzi a Nyagovai Posztilla nyelvi elemzését. DEZSŐ LÁSZLÓ fontosnak tartotta a Posztilla tanulmányozását, mivel ez az első a mai Kárpátalja területén keletkezett XVI. századi nyelvemlék, melynek ismeretlen szerzője felismerte a népnyelv fontosságát, és méltónak tartotta arra, hogy az egyházi irodalmi művét e nyelvváltozaton alkossa meg. A Nyagovai Posztilla korábban már képezte a kutatások tárgyát (ALEKSZEJ PETROV, VATROSLAV JAGIĆ, GEORGIJ GEROVSKIJ, FRANTIŠEK TICHÝ munkái), de legrészletesebb nyelvi elemzését DEZSŐ LÁSZLÓ végezte el. Szókészletét és annak elemzését Az ukrán szókészlet a XVI. század közepén: a Nyagovai Posztilla¹² című monográfiája tartalmazza. A szerző felhívja a figyelmet arra, hogy a monográfia az Anyagok a XVI–XVII. századi kárpátaljai ukrán irodalom szótárához című munkájának¹³ egy újabb változata, mely mikrofilmes formában készült, s ezért az olvasóközönség számára szinte hozzáférhetetlen maradt (2. o.). Itt bemutatásra kerül a teljes szóanyag – összesen 2749 lexéma. A szócikkek a következő formában épülnek fel: a címszó után zárójelben következnek a változatai; a nyelvtani információk csak akkor kerülnek megadásra, amikor a nyelvi hovatartozásuk pontos megállapítása ezt szükségessé teszi; a szavak jelentését orosz nyelven rövid példaszövegekkel illusztrálva a szótári hivatkozások feltüntetésével találjuk meg. Például: **бѣзовати ся** ‘надеяться’: Ци бѣзуеме ся на Бога выдѣ усеи душѣ, 61а. имени Божія задарѣ не призывають, 229а. – Vö. m. bízik (26. o.); **валасть** ‘надеяться’: и не мали валасту, ци положить ихъ у панство, 37б. На пути имъ не давѣ нѣякій валасть, 108а. – Vö. m. választ(ás) (28. o.); **кѣновати ся** ‘мучити ся’: такъ ся кѣновали дяволы и слугы ихъ, коли видятъ, ажъ царствуеть царство Божіе, 103б. – Vö. m. kín (166. o.).

¹¹ ДЭЖЕ ЛАСЛО Очерки по истории закарпатских говоров. Будапешт, 1967. – С. 7.

¹² ДЭЖЕ ЛАСЛО Украинская лексика сер. XVI века: Няговские поучения (Словарь и анализ). Дебрецен, 1985. – 525 с.

¹³ ДЭЖЕ ЛАСЛО Материалы к словарю закарпатской украинской литературы XVI–XVII вв. Будапешт, 1965. – 470 с.

A Posztillában előforduló szavakat DEZSŐ LÁSZLÓ a következő nyolc tematikai csoportba sorolta:¹⁴ 1) szerves természet; 2) szerves természet; 3) mezőgazdaság; 4) ipar; 5) szállítmányozás, kereskedelem; 6) gazdasági és társadalmi viszonyok, politikai és jogi hivatalok; 7) a lakosság mindennapi élete; 8) az emberek szellemi és érzelmi élete: absztrakt és egyházi szókincs. Ezek mindegyike további alcsoportokra osztható. Az eredmények azt mutatják, hogy a legtöbb szóbokor „a lakosság mindennapi élete” tematikai csoportba tartozik (összesen 428 egység), a második legnagyobb csoportot „az emberek szellemi és érzelmi élete: absztrakt és egyházi szókincs” képezi (184 egység), viszont a szerző 120 szócsoporthoz egyidejűleg több tematikai csoportba is besorolt. DEZSŐ LÁSZLÓ megvizsgálta a Posztilla szókincsének történeti rétegeit is¹⁵, összehasonlítva azt az ószláv, illetve a modern kori ukrán nyelv szókincsével. Olyan szavakra bukkant, melyek: 1) az ószláv nyelvben is megvoltak és öröklődtek a modern kori ukrán nyelvbe is; 2) nem őrződtek meg a modern kori ukrán nyelvben; 3) az ószláv nyelvben nem voltak használatban, viszont a XVI. században már ismertek voltak, s a mai napig is megőrződtek; 4) nem ismertek sem az ószláv, sem pedig a modern kori ukrán nyelvben – ez a réteg csupán a XVI. századi nyelvben létezett, s a könyvészeti, illetve beszélt nyelvi szókincs nem került át a modern kori ukrán nyelvbe. A szavak legnagyobb része az első réteghez tartozik (49,3%), a második réteg a szavak 13,2%-át teszi ki, s annak ellenére, hogy e szókincs a modern kori ukrán nyelvben nem funkcionál, az orosz nyelvben ezek többsége ma is használatos (pl. *возраст* ‘életkor’, *воскресение* ‘a holtak feltámadása’, *вражда* ‘gyűlölködés’, *прежде* ‘korábban, régen’, *соблазнить* ‘megijed’, *создание* ‘világ’, *созданию* ‘létrehoz’). Azon ukrán és orosz köznyelvi szavak, amelyek az ószláv irodalmi nyelvben nem voltak ismertek, a teljes szókincs több mint felét teszik ki (53%), viszont valószínű az, hogy ezek egy része ismert volt némely óorosz nyelvjárásban, csak ezek emlékei egyszerűen nem maradtak fent. Az ukrán nyelv saját szókincséhez e réteg 47%-a tartozik, melynek egyötöde azonos a lengyel megfelelővel (pl. *голузя* ‘ág’, *дяка* ‘akarát’, *жаденъ* ‘egyik sem’, *задаремный* ‘hiábavaló’, *зычиту* ‘kíván’, *картати* ‘szemrehányást tesz’, *мовити* ‘mond, beszél’, *мусити* ‘szükségessé tesz’, *надаремно* ‘hiába’, *панство* 1. ‘uralkodás’; 2. ‘uralom’; 3. elnyomás, *тежъ* ‘szintén’). A Posztilla szókincsének 16%-át olyan egyházi szláv elemek teszik ki, melyek az óorosz nyelvben nem voltak ismertek, viszont az óukrán irodalmi nyelvben igen (ezek egy része a népnyelvből vagy a szerző saját szóalkotásaiból származhat), pl. *извъдованя* ‘kérés’, *испомаганя* ‘segítség’, *назнаменовати* ‘jelent’, *приказаня* ‘parancsolat’, *прятаня* ‘gazdagság’, *слобожъня* ‘megmentés’ stb. DEZSŐ LÁSZLÓ számos olyan keleti szláv népnyelvi példát idéz, melyek

¹⁴ E fejezetben megfogalmazottakat DEZSŐ LÁSZLÓ részletesen tárgyalja a következő tanulmányban: ДЭЖЕ ЛАСЛО О лексике закарпатской украинской литературы XVI–XVII вв. // *Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis... Sectio Philologica* 6 (1965), 117–135.

¹⁵ E fejezetben megfogalmazottakat DEZSŐ LÁSZLÓ részletesen tárgyalja a következő tanulmányban: ДЭЖЕ ЛАСЛО Исторические пласты лексики закарпатского украинского языка XVI в. // *Slavica* 14 (1976), 43–60.

létezését a korabeli szótárak nem igazolják, pl. *айно* ‘hát, vajon’, *бурше* ‘több’, *волохъ* ‘román’, *выдку* ‘valahonnan’, *выдсюдь* ‘innen’, *выжурити* ‘gondoskodik’, *дакто* ‘valaki’, *дурнякъ* ‘buta’, *изверхы* ‘fent(ről)’, *лихота* ‘baj’, *невульный* ‘beteg’, *окреме* ‘külön’, *тверезити ся* ‘kijózanodik’, *хотяй* ‘bár, noha’, *честовати* ‘tisztel, nagyra becsül’, *чудовати ся* ‘csodálkozik’. Az idegen eredetű szavak közül DEZSŐ LÁSZLÓ megemlíti a magyar, a lengyel, a román, a szlovák és a cseh nyelvi elemeket. A magyar és a lengyel nyelvi elemekből fordul elő a legtöbb (a Posztilla teljes szókészletének 3,3%-a), viszont gyakran nehéz megállapítani azt, hogy az adott szó lengyel kölcsönzés, vagy pedig az ukrán–lengyel közös szókincs része. A magyar nyelvi kölcsönzéseket DEZSŐ LÁSZLÓ a történelmi nyelvjárási elemek közé sorolja. Az adatolt román, szlovák és cseh kölcsönszavak száma csupán néhányra tehető.

A monográfia ezenkívül a következő fejezeteket tartalmazza: A Nyagovai Posztilláról¹⁶ (421–441. o.); a szóképzés statisztikai vizsgálata (442–481. o.); tematikai csoportok és szóbokrok (482–507. o.); a szókincs történeti rétegei (508–513. o.); szinonimaszótár (514–522. o.). DEZSŐ LÁSZLÓ nem rendelkezik a Posztilla szerzőjére vonatkozó adatokkal, viszont a tanítások szövegéből következtetni lehet a társadalmi kérdéseket illető nézeteire. A szerző DEZSŐ LÁSZLÓ feltételezése szerint jobbágy-szerzetes, ugyanis minden prédikációjában ugyanazt hangoztatja: az ő célja az evangéliumi szövegek egyszerű és érthető magyarázata. Az egyházi kérdéseket illetően az ortodox egyházi nézeteket fogadja el, a „társadalmi kérdésekkel kapcsolatos véleménye csak ritkán tér el a papi hierarchia felsőbb szintjei által is hangoztatottaktól” (423. o.). DEZSŐ LÁSZLÓ az ismeretlen szerző nézeteinek bizonyítására sok olyan idézetet vesz a nyelvemlékből, melyekben az a falusiak védelmére kel, elítéli a gazdagságot és a gazdagokat, kinyilatkoztatja az urakkal és az unióval való szembenállását, illetve az ortodoxia által hirdetett nézetekbe vetett hitét. DEZSŐ LÁSZLÓ úgy véli, hogy a Posztilla szerzőjének nagy érdeme az, hogy művét a nép nyelvén írta, s hogy nemcsak az egyház érdekeit tudta kielégíteni, hanem a hívők által támasztott követelményeket is, hiszen számukra érthető nyelven tartotta prédikációit: *што бы тамъ пупъ проповѣдавъ слово Божее, святое евангеліе, на языкъ, котрымъ мовлять люде, штобы могли розумѣти убогыи. Што хоснуеть имъ, коли пупъ мовить на языку чужому, што они не розумѣють* (Nyagovai Posztilla 165b. o.). Még a bibliai idézeteket is népnyelvre fordította, ami abban a korban egyáltalán nem volt elfogadott. DEZSŐ LÁSZLÓ szerint „a szerző egyik legnagyobb feladata az volt, hogy elmagyarázza Krisztus példabeszédeit, amelyek a Biblia eszmei tartalmának a megértéséhez elengedhetetlenek” (144. o.).

A kötet végén szinonimaszótár található. A szinonimák között számos magyar szó fordul elő: *бетѣжный, слабый, немуцный* ‘beteg’; *бѣчеловати, честовати* ‘becsül’; *инкедливый, послушливый, послушный* ‘engedelmes’;

¹⁶ Ez a fejezet önálló tanulmányként megjelent, vö. ДЭЖЕ ЛАСЛО О взглядах и стиле автора закарпатской Няговской Постиллы середины XVI века. // Slavica 16 (1979), 5–18; DEZSŐ LÁSZLÓ A kárpátaljai irodalom kezdetei. // Filológiai közlöny 9 (1963), 156–161.

марга, иманя, добро, маетность, комора, имѣня ‘vagyon’; *фгль, кгль* ‘szentkép’.

DEZSŐ LÁSZLÓ megállapította, hogy a Posztilla szókincsének 88%-a a népnyelvből merített. Ez a magas arány arról tanúskodik, hogy a szerző tudatosan folyamodott a népnyelv használatához (ДЕЖЕ 1985: 513).

A Nyagovai Posztilla népszerűségét DEZSŐ LÁSZLÓ a következőkkel indokolja: „A szerző új utakat keres az irodalmi nyelv terén, nem elégszik meg az Evangélium sablonos magyarázatával, azt saját megfigyeléseivel egészíti ki, amelyek révén egy humanista gondolkodó ember képe rajzolódik ki előttünk, aki harcol népe kulturális felemelkedéséért. Ez tette lehetővé azt, hogy a mű az elkövetkező évszázadok során végbemenő történelmi változások ellenére is ismert maradt (441. o.).

A Nyagovai Posztilla teljes szövegének újrakiadására 2006-ban került sor¹⁷. DEZSŐ LÁSZLÓ javaslatára tanítványa, UDVARI ISTVÁN előkészületeket tett a Posztilla szövegének újrakiadásához ALEKSZEJ LEONYIDOVICS PETROV 1914/1921. évi pétervári kiadása alapján¹⁸, mivel az Magyarországon hozzáférhetlenné vált. Végül a kötetet ZOLTÁN ANDRÁS jelentette meg azzal a céllal, hogy „ez a fontos kárpáti ruszin nyelvi és kulturális emlék a szakemberek számára könnyebben hozzáférhetővé váljék”¹⁹.

BONKÁLÓ SÁNDOR 1934-ben megjelent tanulmányában felhívta a nyelvku-
tatók figyelmét a rutén irodalmi és nyelvemlékek tanulmányozása fontosságára: „A rutén irodalmi és nyelvemlékekből a nyelvész meríthet a legtöbbet. Nemcsak sok száz magyar szót vett át a kárpátaljai rutén, de mondatfűzésében, szólásai-
ban, kifejezési formáiban is a magyaros észjárás nyilatkozik meg”²⁰. A BONKÁ-
LÓ SÁNDOR által megfogalmazott „kincs kiaknázását” DEZSŐ LÁSZLÓ folytatta s
valósította meg széles körű kutatómunkában²¹. Az ötvenes évek első felében
kezdte gyűjteni a kárpátaljai ukrán írásbeliség magyar elemeit. 1958-ban írt ta-
nulmányában a XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar jöve-
vényszavainak fonetikai jelenségeit mutatta be²². A kutató fontos időbeli követ-
keztetésre jut: a magyar jövevényszavak többsége a kárpátaljai ukrán nyelvjárá-

---

¹⁷ Няговские Поучения. Факсимильное воспроизведение текста по изданию А. Л. ПЕТРОВА с вводящей статьей ЛАСЛО ДЭЖЕ. Под редакцией и с предисловием АНДРАША ЗОЛТАНА. Ньиредьхаза, 2006.

¹⁸ ПЕТРОВЪ А. Памятники церковно-религиозной жизни угро-руссовъ XVI–XVII вв.: I. Поучение на Евангеліе по Няговскому списку 1758 г. // Сборникъ Отдѣленія русскаго языка и словесности Россійской Академіи наукъ. Т. ХСVII, №2 и послѣдній. Петроградъ 1921. 1–226. [Первое издание: Петроградъ 1914].

¹⁹ uo. VIII.

²⁰ BONKÁLÓ SÁNDOR, Magyar elemek a rutén irodalomban. — In: BEKE ÖDÖN, BENEDEK MARCELL, TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF (szerk.), Emlékkönyv BALASSA JÓZSEFNEK. Budapest. 1934. 42–45.

²¹ Recenziót írt MOKÁNY SÁNDOR, vö. МОКАНЬ А. А. Об исследовании венгерских лексических заимствований в украинских письменных памятниках Закарпатья. // Советское финно-угроведение X (№3). Таллин, 1974. 183–185.

²² ДЭЖЕ ЛАСЛО К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // Studia Slavica Hung. 4 (1958), 71–96.

sokba a XVI–XVIII. században került. Egy részük viszont még az ómagyar és középmagyar korban is bekerülhetett az említett nyelvjárásokba²³. DEZSŐ tájékoztatja az olvasót arról, hogy *magyar jövevényszónak* tekinti mindazokat a szavakat, amelyek, eltekintve az eredetüktől, a kárpátukrán nyelvemlékekbe a magyar nyelvből kerültek. „Ezek között gyakran szláv eredetű szavak is vannak, például, *салаи* ‘szállás’, *иунан* ‘ispán’, *мучт* ‘tiszt’, *дараб* ‘darab’, *кочка* ‘kocka’”²⁴. Egy másik tanulmányban²⁵ tárgyköri csoportosítást ad, és szóképzési kérdésekkel is foglalkozik, a végén pedig a szavak felsorolását olvashatjuk.

A XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar jövevényszavai című monográfia²⁶ egy összesítő munka, amelyben DEZSŐ LÁSZLÓ közli, hogy körülbelül ötszáz hungarizmust gyűjtött össze, a XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar elemeinek száma azonban ennél több. Az általa felhasznált források egy jelentős része irodalmi, főként egyházi-vallásos jellegű, így a XVI–XVII. században keletkezett Nyagovai Posztilla, Ugljai Kljucs, valamint OROSZVÉGESI MIHÁLY munkái, másik része pedig hivatalos természetű: főként egyházi könyvek glosszái, úrbéri feljegyzések és egyéb hivatalos dokumentumok. A munka szerkezete a következő: a bevezetés után A Kárpátaljai írásbeliség emlékeiről c. fejezetben néhány elvi kérdésről, a kárpátaljai írásbeliség történeti háttéréről, az írásos emlékekről tájékoztat bennünket a szerző. DEZSŐ LÁSZLÓ külön elemzi a vallásos irodalmat, a hivatalos írásbeliséget és az úrbéri emlékek helyesírását. A fonetikai és alaktani meghonosodás kérdéseinek vizsgálatát szótár követi, amelyben minden szócikk mellett példamondatok szerepelnek pontos adattal. A szerző önálló szócikként sorol fel több olyan szót, amelyek között egy a magyar jövevényszó, a többi pedig derivátum, például *chosen* ~ *chosna* ~ *chosnavyj* ~ *chosnavnyj* ~ *chosnik* ~ *chosnovati* ~ *chosnovati sja* ~ *chosnovatyj* ~ *chosnovityj* ~ *chosnovyj*; *nemeš* ~ *nemeškyj* ~ *nemešstvo*; *salaš* ~ *salašlovati* ~ *salašlovati sja*.

DEZSŐ LÁSZLÓ megállapítása szerint a kárpátaljai írásbeliség magyar elemeinek vizsgálata félrevezető jellegű, elég sok lehet benne az esetleges, a beszélők széles körére nem jellemző szó. Ezek egy részét csak a literátus emberek használták, mások a parasztok feleleteiben szerepeltek, de ők is csak hivatalnokokkal való érintkezésben használták ezeket a szavakat²⁷. A felsorolt magyar jövevények közül egyesek történelmivé váltak vagy archaizálódtak pl. *běr* < *bér*, *bězonšagstvo* < *bizonyíték*, *bizonyosság*, *bireš* < *a faluközösség által felfogadott béres*, *будушловати* < *bujdos*, *выдвалтоват* < *kivált*, *fjuešpan* < *főispán*, *grof(ka)* < *gróf(nő)*, *inoš* < *inas*, *szolga*, *načagoš(ka)* < *nagyságos úr (asszony)*, *німоровшагъ* < *nyomorúság*, *povgar* < *polgár*, *tekintélyes paraszt*, *špan* <

²³ uo. 75.

²⁴ uo. 74.

²⁵ ДЭЖЕ ЛАСЛО К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 7 (1961), 139–176.

²⁶ DEZSŐ LÁSZLÓ A XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar jövevényszavai. *Nyelvtudományi Értekezések* 128 sz. Budapest, 1989. – 99 p.

²⁷ uo. 4–5.

espán, uradalmi intéző; mások ma is használatosak nyelvjárási szinten kisebb jelentésváltozással: *birovati* < *bír*, *chosnovati* < *használ*, *darab* < *darab* (meghatározatlan mennyiség), *hijaba* < *hiába*, *vad'* < *vagy*²⁸, néhány a szépirodalom nyelvezetébe is bekerült: *aldomaš* < *áldomás*, *bokor* < *tutaj*, *borběl'* < *borbély*, *bunda* < *bunda*, *bizovati sja* < *bízik*, *kocka* < *kocka*, *kočija* < *kocsi*, *lompas* < *lámpás*, *mešter* < *mester*, *mulatovati* < *mulat*, *novta* < *nóta*, *oštja* < *ostya*, *pedig* < *pedig*, *salaš* < *szállás*, *sanovati* < *szán*, *sersam* < *szerszám*²⁹.

Összegzésként megállapítható, hogy DEZSŐ LÁSZLÓ kimagasló eredményt ért az ukrán dialektológiai kutatásban akkor, amikor a nyelvészek figyelme a „nagy szláv nyelvekre” irányult. Kutatásainak eredményeit hasznosíthatja az ukrán és a magyar nyelvjáráskutatók újabb nemzedéke, műveit haszonnal forgathatják a történelmi nyelvjárástannal foglalkozó szakemberek. Ő egyike volt azoknak a kutatóknak, akik felhívták a tudományosság figyelmét a Magyarországon található ukrán nyelvemlékek tanulmányozásának a fontosságára. Számos ilyen jellegű nyelvemléket feltárt és tanulmányozott, tanítványai pedig folytatják ezt a fontos munkát. DEZSŐ LÁSZLÓ kutatásai azt bizonyítják, hogy Magyarországon az ukrán nyelvjárás-kutatás nemcsak mennyiségében, de minőségében is kimagasló eredményt ért el, amely szerves részét képezi az ukrán dialektológiai kutatásokban elért eredményeknek.

DEZSŐ LÁSZLÓ 2016. augusztus 16-án, 88 éves korában hunyt el.

A tanulmány célja DEZSŐ LÁSZLÓ ukrán történelmi dialektológiai tevékenységének a bemutatása, a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok kutatása terén elért eredményeinek az elemzése.

Kulcsszók: DEZSŐ LÁSZLÓ, szlavisztika, ukrán történelmi dialektológia, magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok.

DEZSŐ LÁSZLÓ monográfiái

ДЭЖЕ ЛАСЛО Материалы к словарю закарпатской украинской литературы XVI–XVII вв. Будапешт, 1965. – 470 с.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Памятники украинской деловой письменности XVIII вв. Будапешт, 1965. – 110 с.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Очерки по истории закарпатских говоров. Будапешт, 1967. – 306 с.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Украинская лексика сер. XVI века: Няговские поучения (Словарь и анализ). Debrecen, 1985. – 525 с.

---

²⁸ ЛИЗАНЕЦ П. Н. Венгерские заимствования в украинских говорах Закарпатья. Венгерско-украинские межъязыковые связи. Будапешт, 1976.

²⁹ Bárányné Komári Erzsébet Magyar–ukrán nyelvi kölcsönhatás: Hungarizmusok a magyar–ukrán (ruszin) nyelvhatáron (irodalmi művek alapján). Doktori (Phd) disszertáció. Budapest, 2009. – 226 p. [kézirat].

DEZSŐ LÁSZLÓ A XVI–XVIII. századi kárpátukrán nyelvemlékek magyar jövevényszavai. Nyelvtudományi Értekezések 128 sz. Budapest, 1989. – 99 p.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Деловая письменность русинов в XVII–XVIII веках. Под общей редакцией ИШТВАНА УДВАРИ. Ньиредьгаза, 1996. – 336 с.

Няговские Поучения. Факсимильное воспроизведение текста по изданию А. Л. ПЕТРОВА с вводной статьей ЛАСЛО ДЭЖЕ. Под редакцией и с предисловием АНДРАША ЗОЛТАНА. Ньиредьхаза, 2006.

Tanulmányok az ukrán nyelvtörténet és a magyar–ukrán nyelvi kapcsolatok témaköréből

ДЭЖЕ ЛАСЛО Урбаріальний записи из Мараморошский Верховины: (Материалы к исторической диалектологии закарпатских украинских говоров). // *Studia Slavica Hung.* 3 (1957), 235–260.

DEZSŐ LÁSZLÓ Oroszvégesi Mihály műveinek nyelvéről. // *Filológiai közlemények* 4 (1958), 336–346.

ДЭЖЕ ЛАСЛО К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 4 (1958), 71–96.

ДЭЖЕ ЛАСЛО К вопросу о венгерских заимствованиях в закарпатских памятниках XVI–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 7 (1961), 139–176.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О синтаксисе украинских грамот I (сложноподчиненные предложения). // *Slavica* 2 (1962). 59–83.

DEZSŐ LÁSZLÓ A kárpátaljai irodalom kezdetei. // *Filológiai közlöny* 9 (1963), 156–161.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О лексике закарпатской украинской литературы XVI–XVII вв. // *Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis... Sectio Philologica* 6 (1965), 117–135.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О языке урбаріальных записей 1771–1774 гг. // *Studia Slavica Hung.* 11 (1965), 71–93.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Лексика сельского хозяйства и промышленности в закарпатской деловой письменности XVII–XVIII вв. // *Studia Slavica Hung.* 12 (1966), 81–86.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Статистическое исследование словообразования в языковых памятниках. // *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* 16 (1966), 43–52.

DEZSŐ LÁSZLÓ A kárpátaljai „népi irodalom”. // *Filológiai közlöny* 12 (1966), 146–157.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О синтаксисе украинских грамот II (сложноподчиненные предложения). // *Slavica* 7 (1967), 3–26.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Материалы к исторической диалектологии закарпатских говоров. // *Studia Slavica Hung.* 15 (1969), 45–72.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Синтаксис простого предложения закарпатских урбаріальных записей XVIII вв. // Науковий збірник Музею української культури в Свиднику. Пряшів, 1969. Т. 4. Кн. 1. 293–308.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Морфология закарпатских урбариальных записей XVIII в. // Slavica 10 (1970), 83–98.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Синтаксис сложного предложения урбариальных записей XVIII в. (сложноподчиненные предложения). // Slavica 13 (1974), 5–20.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Исторические пласты лексики закарпатского украинского языка XVI в. // Slavica 14 (1976), 43–60.

ДЭЖЕ ЛАСЛО Статистическое изучение лексики и грамматики (на историческом материале украинского языка). // Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae 26 (1976), 27–53.

ДЕЖЕ ЛАСЛО Головні тенденції в розвитку граматичної будови закарпатських говорів XVI–XVIII ст. // Мовознавство 1977/3, 41–47.

ДЕЖЕ ЛАСЛО Синтаксичні явища Нягівських повчань. // Мовознавство 1977/4, 52–61.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О взглядах и стиле автора закарпатской Няговской Постиллы середины XVI века. // Slavica 16 (1979), 5–18.

ДЭЖЕ ЛАСЛО О языке украинского полемиста М. Андреллы и закарпатской «народной литературы» XVII в. // Studia Slavica Hung. 27 (1981), 19–52.

ДЕЖЕ ЛАСЛО Об историко-типологической характеристике украинской грамматики в сопоставлении с русской и сербскохорватской. // Hungaro-Slavica. 1983. 17–40.

DEZSŐ LÁSZLÓ A nyagovai Posztilla és szerzője. // A Nyagovai Posztilla. Alekszej Petrov szövegkiadásának fakszimiléje Dezső László bevezető tanulmányával. A kötetet szerkesztette és az előszót írta Zoltán András. Nyíregyháza, 2006. XVII–XXXIV.

Szemle

ДЭЖЕ ЛАСЛО Украинское языкознание XVI–XVII вв. // Slavica 22 (1986), 161–177.

Róla szóló irodalom

DEZSŐ LÁSZLÓ [önvallomása] // Bolla Kálmán szerk. Magyar nyelvész pályaképek és önvallomások 1. Budapest 2005. 389–392. (http://bollakalman.hu/Kiadvanyok/NyPKekpek_1/NyPKekpek_1.pdf – 2015. november 27.)

БАРАНЬ ЄЛИЗАВЕТА Динаміка вивчення українського мовознавства та угорсько-українських мовних контактів в Угорщині. / БАРАНЬ Є., ЧЕРНИЧКО С. (ред.). Українсько-угорські міжмовні контакти: минуле і сучасність. Матеріали міжнародної наукової конференції (Берегово, 2012 рік). Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2014. 74–81.

БАРАНЬ ЄЛИЗАВЕТА, РОМАНЮК РЕНАТА Дослідження української діалектології в Угорщині // МОЙСІЄНКО В., ЄРШОВ В. (ред.), Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем 22 (II том). Житомир, 2010. 235–243.

ЧУЧКА П. П. Деже Ласло. // Українська мова. Енциклопедія. Київ, вид-во «Українська енциклопедія». 2004. – С. 137.

László Dezső – researcher of Hungarian–Ukrainian language contacts

The purpose of the study is the presentation of DEZSŐ LÁSZLÓ' dialectological investigations in the field of Ukrainian and Hungarian language contacts. The study deals with the analysis of the results achieved in the field of Hungarian–Ukrainian language contacts by Hungarian Slavist DEZSŐ LÁSZLÓ.

Keywords: DEZSŐ LÁSZLÓ, Slavic Studies, Ukrainian historical dialectology, Hungarian–Ukrainian language contacts.